

Ruilen plaats basisschool is verwerpelijk

In het Parool van zaterdag 28 maart 2015 zegt de Onderwijs Consumenten Organisatie (OCO) dat het ruilen van plaatsen op een basisschool misschien wel een oplossing is voor ontevreden ouders. Via Twitter en Markplaats zag je na de eerste plaatsing van het stedelijk toelatingsbeleid de meest uiteenlopende aanbiedingen voorbij komen. Ruilen en verkopen van schoolplaatsen als nieuwe soort Pop-Up. Dat ouders dit proberen kunnen wij als schoolbesturen niet tegenhouden, maar het is niet toegestaan. Wij leggen uit waarom.

Vorige week zijn 3.445 aankomende kleuters geplaatst volgens het nieuwe stedelijke toelatingsbeleid, waarvan 96% op zijn of haar 1e, 2e of 3e voorkeurschool. Helaas zijn 83 leerlingen nog niet geplaatst op een voorkeurschool, maar op 150 van de ruim 200 basisscholen zijn er gezamenlijk nog 2500 plaatsen over, zowel in de eigen buurt als daarbuiten. Als schoolbesturen zullen wij deze ouders via het informatieloket adviseren en we hopen dat binnenkort alle leerlingen een geschikte plaats hebben. Als ouders van uitgelote leerlingen horen dat er ondertussen plaatsen geruild en verkocht worden dan begrijpt iedereen dat dit alleen al om morele argumenten volstrekt onaanvaardbaar is. Daarnaast is het om procedurele redenen niet toegestaan om plaatsen te ruilen. De plaatsing is persoonsgebonden en aan alle ouders is een plaatsingsbesluit gestuurd, wat voor bezwaar vatbaar is.

Blijkbaar denkt de Gemeentelijke Onderwijs Consumenten Organisatie (OCO) daar anders over. Deze organisatie is er om ouders te adviseren over onderwijs. Eigenlijk een soort consumentenbond voor ouders, maar dan wel voor 100% betaald door de Gemeenteraad. Ontstaan vanuit de gedachte dat besturen, schoolleiders en leraren onvoldoende in gesprek gaan met ouders. Ontstaan in een tijd dat de helft van alle scholen (100 openbare scholen) in Amsterdam nog rechtstreeks onder het bestuur van de wethouders vielen. Blijkbaar had de wethouder naast de Gemeenteraad en de 100 medezeggenschapsraden nog een advies gevend orgaan nodig. Wij zijn van mening dat het OCO een nutteloze instelling is en voelen ons in deze opvatting gesteund door de werkwijze van deze consumentenorganisatie richting haar opdrachtgever, de Gemeenteraad.

OCO doet er alles aan om het vermeende beeld te accentueren dat scholen en ouders mijlenver uit elkaar staan ten bate van haar eigen bestaansrecht. OCO gaat nu zelfs zover dat zij het toelatingsbeleid, dat mede door de Gemeenteraad is vastgesteld, wil ondermijnen door het ruilen en verkopen van schoolplaatsen aan te moedigen in de media. Het blijkt inmiddels vaker dat ook oudergroepen afstand nemen van het OCO en hen niet willen betrekken bij nieuwe initiatieven uit onvrede over de blijvend, negatieve houding. Constructief overleg staat blijkbaar niet in het werkplan van OCO. Wij zijn ondertussen benieuwd naar de opdracht van de Gemeenteraad aan OCO. Het zou OCO sieren wanneer ze het echte verhaal over het tekort aan onderwijsplaatsen zou vertellen. Misschien een minder spannend verhaal, maar wel nodig om ouders goed te adviseren in plaats van enkel onrust te stoken uit eigen lijfsbehoud en gefinancierd met gemeenschapsgeld.

Het echte verhaal is dat ouders en scholen jarenlang ontevreden waren over de enorme diversiteit aan regels omtrent het toelatingsbeleid op basisscholen. Na diverse pilots te hebben gedaan zijn de schoolbesturen er in geslaagd om een centraal stedelijk toelatingsbeleid te hanteren op bijna alle Amsterdamse scholen. Dat kinderen dan na een 1e plaatsingsronde niet allemaal op hun eerste voorkeurschool zijn geplaatst is niet anders dan voorheen. Amsterdam is een populaire stad om te wonen en dat brengt met zich mee dat niet elke vraag meteen een passend aanbod genereert. Als schoolbesturen proberen wij die vraag van (aankomende) ouders zo goed mogelijk in beeld te krijgen en het aanbod daarop af te stemmen. Scholen worden soms uitgebreid of er ontstaan dependances. Dat kunnen scholen niet onbegrensd doen, want elke uitbreiding kost veel geld en dat heeft grote gevolgen voor de organisatie van een school. Daar komt nog bij dat het aantal schoolwisselaars in deze stad erg hoog ligt. Mensen verhuizen veel vaker dan in andere steden en dat heeft gevolgen voor de leerlingenaantallen per school. Soms creëert een school twee extra kleutergroepen omdat de vraag sterk toeneemt, maar verliest door verhuizing in de midden- bovenbouw weer zoveel leerlingen dat groepen samengevoegd moeten worden. Scholen zijn daar best flexibel in, maar kunnen niet onbegrensd groeien en krimpen.

Daarnaast is er een toenemende vraag naar conceptscholen zoals Montessori, Dalton, Vrijeschool of geheel nieuwe concepten. Ook aan het beantwoorden aan die vraag wordt hard gewerkt, maar dat gaat niet van de één op de andere dag. Op bestaande scholen zullen leraren zich moeten bijscholen om tot andere concepten te komen, want enkel een naambordje toevoegen is niet voldoende. Daarnaast moet je ook goed onderzoek doen naar de blijvende vraag van ouders. Bijvoorbeeld vandaag het Montessorionderwijs uitbreiden terwijl morgen de vraag naar tweetalig Daltononderwijs toeneemt is weinig duurzaam en dat is wel onze opdracht als publiek gefinancierde instellingen. Jammer dat OCO nooit deze realistische informatie naar buiten brengt. Daarmee zou zij, hoewel wij als schoolbesturen zelf goed in staat zijn om deze informatie met de ouders in Amsterdam te delen, effectief bijdragen aan het maatschappelijke debat over onderwijs in Amsterdam.

Diane Middelkoop en Herbert de Bruijne,
Breed Bestuurlijk Overleg PO Amsterdam